

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2019. április 11.*

„Előzetes döntéshozatal – Szellemi tulajdon – Védjegyek – 207/2009/EK rendelet – A 9. cikk (1) bekezdése – 2008/95/EK irányelv – Az 5. cikk (1) és (2) bekezdése – A védjegyoltalom tartalma – Egy vizsgálati tanúsítványból álló önálló védjegy”

A C-690/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Oberlandesgericht Düsseldorf (düsseldorfi tartományi legfelsőbb bíróság, Németország) a Bírósághoz 2017. december 8-án érkezett, 2017. november 30-i határozatával terjesztett elő

az **Öko-Test Verlag GmbH**

és

a **Dr. Rudolf Liebe Nachf. GmbH & Co. KG**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: E. Regan tanácselnök, C. Lycourgos, Juhász E., M. Ilesič (előadó) és I. Jarukaitis bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: D. Dittert egységvezető,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2018. november 7-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az ÖKO-Test Verlag GmbH képviseletében N. Dinig Rechtsanwältin,
- a Dr. Rudolf Liebe Nachf. GmbH & Co. KG képviseletében M. Wieme Rechtsanwalt,
- a német kormány képviseletében T. Henze, M. Hellmann, J. Techert és U. Bartl, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében É. Gippini Fournier, W. Mölls és G. Braun, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2019. január 17-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

* Az eljárás nyelve: német.

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem [az európai uniós] védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet 9. cikkének (HL 2009. L 78., 1. o.), valamint a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 299., 25. o.) 5. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az ÖKO-Test Verlag GmbH és a Dr. Rudolf Liebe Nachf. GmbH & Co. KG (a továbbiakban: Dr. Liebe) között, egy vizsgálati tanúsítványból álló önálló védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölés használatának tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 207/2009 rendelet

- 3 A 207/2009 rendeletet módosította a 2015. december 16-i (EU) 2015/2424 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2015. L 341., 21. o.; helyesbítések: HL 2016. L 267., 1. o., HL 2016. L 110., 4. o., HL 2016. L 71., 322. o.), amely 2016. március 23-án lépett hatályba. A rendeletet később 2017. október 1-i hatállyal hatályon kívül helyezte és felváltotta az európai uniós védjegyről szóló, 2017. június 14-i (EU) 2017/1001 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2017. L 154., 1. o.). Ugyanakkor, figyelemmel az alapügy tényállását képező események megvalósulásának idejére, a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a 207/2009 rendeletnek az eredeti változata alapján kell vizsgálni.
- 4 A 207/2009 rendelet (8) preambulumbekzdése szerint:

„A közösségi védjegy által nyújtott oltalom – amelynek rendeltetése különösen annak biztosítása, hogy a védjegyet hordozó áru vagy a védjegy alatt nyújtott szolgáltatás a védjegyjogosulttól származik – a védjegy és a megjelölés, valamint az érintett áruk vagy szolgáltatások azonossága esetén feltétlen. Az oltalom a megjelölés és a védjegy, valamint az érintett áruk vagy szolgáltatások hasonlósága esetére is kiterjed. [...]”

- 5 Az említett rendelet 9. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A[z európai uniós] védjegyoltalom a jogosult számára kizárólagos jogokat biztosít. A kizárólagos jogok alapján a jogosult bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül gazdasági tevékenység körében használ

- a) a[z európai uniós] védjeggyel azonos megjelölést olyan árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyek azonosak a védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal;
- b) olyan megjelölést, amelyet a fogyasztók az [európai uniós] védjeggyel összetéveszhetnek a megjelölés és az [európai uniós] védjegy azonossága vagy hasonlósága, valamint a megjelölés és az [európai uniós] védjegy árujegyzékében szereplő áruk, illetve szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága miatt; az összetéveszhetőség magában foglalja azt az esetet is, ha a fogyasztók a megjelölést gondolati képzettársítás (asszociáció) útján kapcsolhatják a korábbi védjeggyhez;

c) az [európai uniós] védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölést az [európai uniós] védjegy árujegyzékében szereplő árukhoz, illetve szolgáltatásokhoz nem hasonló árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, feltéve hogy a közösségi védjegy az Unióban jóhírnevet élvez, és a megjelölés alapos ok nélkül történő használata sértené vagy tisztességtelenül kihasználná az [európai uniós] védjegy megkülönböztető képességét vagy jóhírnevét.

(2) Az (1) bekezdésben szabályozott feltételek megvalósulása esetén tilos különösen

a) a megjelölés elhelyezése az árun vagy csomagolásán;

[...]”

A 2008/95 irányelv

6 Magát a 2008/95 irányelvet – amely hatályon kívül helyezte és felváltotta a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelvet (HL 1989. L 40., 1. o.; magyar nyelvű kiadás 17. fejezet, 1. kötet, 92. o.) – 2019. január 15-i hatállyal hatályon kívül helyezte és felváltotta a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2015. december 16-i (EU) 2015/2436 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2015. L 336., 1. o.). Ugyanakkor, figyelemmel az alapügy tényállását képező események megvalósulásának idejére, a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a 2008/95 irányelv alapján kell vizsgálni.

7 A 2008/95 irányelv (11) preambulumbekkezdése kimondta:

„A lajstromozott védjegy által nyújtott oltalom – amelynek rendeltetése különösen annak biztosítása, hogy a védjegyet hordozó áru vagy a védjegy alatt nyújtott szolgáltatás a védjegyjogosulttól származik – a védjegy és a megjelölés, valamint az érintett áruk vagy szolgáltatások azonossága esetén feltétlen. Az oltalom a megjelölés és a védjegy, valamint az érintett áruk vagy szolgáltatások hasonlósága esetére is kiterjed. [...]”

8 A 2008/95 irányelv 5. cikkének (1), (2) és (3) bekezdése értelmében:

„(1) A védjegyoltalom a jogosult számára kizárólagos jogokat biztosít. A kizárólagos jogok alapján a jogosult bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül gazdasági tevékenység körében használ

a) a védjeggyel azonos megjelölést olyan árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyek azonosak a védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal;

b) olyan megjelölést, amelyet a fogyasztók a védjeggyel összetéveszhetnek a megjelölés és a védjegy azonossága vagy hasonlósága, valamint az érintett áruk, illetve szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága miatt; az összetéveszhetőség magában foglalja azt az esetet is, ha a fogyasztók a megjelölést gondolati képzettársítás (asszociáció) útján kapcsolhatják a korábbi védjeggyel.

(2) Bármelyik tagállam előírhatja továbbá, hogy a jogosult bárkivel szemben felléphet, aki hozzájárulása nélkül gazdasági tevékenység körében a védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölést használ az árujegyzékben szereplő árukhoz, illetve szolgáltatásokhoz nem hasonló árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, feltéve, hogy a védjegy a tagállamban jóhírnevet élvez, és a megjelölés alapos ok nélkül történő használata sértené vagy tisztességtelenül kihasználná a védjegy megkülönböztető képességét vagy jóhírnevét.

(3) Az (1) és a (2) bekezdésben szabályozott feltételek megvalósulása esetén tilos különösen

a) a megjelölés elhelyezése az árun vagy csomagolásán;

[...]”

A német jog

- 9 A Németországi Szövetségi Köztársaság a Gesetz über den Schutz von Marken und sonstigen Kennzeichen (a védjegyek és egyéb megkülönböztető megjelölések oltalmáról szóló törvény) 14. §-a (2) bekezdésének 3. pontja révén élt a 2008/95 irányelv 5. cikke (2) bekezdésében biztosított lehetőséggel.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 10 Az Öko-Test Verlag egy olyan vállalkozás, amely különböző árukra vonatkozóan végez teljesítmény- és megfelelési tesztek, amelyek értékeléséről tájékoztatja a fogyasztókat. Németországban egy magazint ad ki, amelyben a fogyasztóknak szánt általános információk mellett többek között az említett tesztek eredményeit teszi közzé.
- 11 2012 óta az ÖKO-Test Verlag egy európai uniós védjegy jogosultja, amely az alábbi megjelölésből áll, mely az érintett árut illetően elvégzett tesztek eredményeit bemutató tanúsítványt ábrázol (a továbbiakban: vizsgálati tanúsítvány):

- 12 Ezenkívül egy ugyanezen vizsgálati tanúsítványból álló nemzeti védjegynek is jogosultja.
- 13 E védjegyek (a továbbiakban együtt: ÖKO-TEST védjegyek) többek között nyomdaipari termékek, valamint tesztek elvégzéséből és a fogyasztók részére nyújtott tájékoztatásból és tanácsadásból álló szolgáltatások tekintetében lajstromozták.
- 14 Az ÖKO-Test Verlag kiválasztja az árukat, amelyeket tesztelni kíván, és azokat az általa meghatározott tudományos paraméterek alapján értékeli, a gyártók beleegyezésének megkérése nélkül. Ezt követően a magazinjában közzéteszi e tesztek eredményeit.
- 15 Adott esetben az ÖKO-Test Verlag védjegyhasználati szerződés megkötésére hívja fel a vizsgált áru gyártóját. Az ilyen szerződés értelmében a gyártó egy adott pénzösszeg megfizetését követően a vizsgálati tanúsítványt elhelyezheti az áruin az eredmény feltüntetésével (amelyet a tanúsítvány részét képező kereten belül kell feltüntetni). Az ilyen engedély addig marad érvényben, amíg az érintett áru tekintetében az ÖKO-Test Verlag újabb vizsgálatot nem szervez.

- 16 A Dr. Liebe egy fogkrémeket, többek között az „Aminomed” termékcsaládot gyártó és forgalmazó vállalkozás. E termékcsalád különböző fogkrémjei között található az „Aminomed Fluorid-Kamillen-Zahncreme” termék, amelyet 2005-ben vizsgált az ÖKO-Test Verlag, és amely a „sehr gut” („nagyon jó”) minősítést kapta. A Dr. Liebe ugyanebben az évben védjegyhasználati szerződést kötött az ÖKO-Test Verlaggal.
- 17 A 2014. év során az ÖKO-Test Verlag tudomást szerzett arról, hogy a Dr. Liebe a következő csomagolásban forgalmazza egyik termékét:

- 18 Az ÖKO-Test Verlag védjegybitorlás miatt keresetet indított a Dr. Liebevel szemben a Landgericht Düsseldorf (düsseldorfi regionális bíróság, Németország) előtt, azzal érvelve, hogy a Dr. Liebe 2014-ben már nem volt jogosult az ÖKO-TEST védjegyek használatára a 2005-ben kötött védjegyhasználati szerződés alapján, mivel 2008 során egy újabb vizsgálatot tettek közzé, amely új értékelési paramétereket tartalmazott a fogkrémek tekintetében, és egyébiránt a Dr. Liebe terméke nem felelt már meg a 2005-ben vizsgált terméknek, mivel az elnevezése, a leírása és a csomagolása megváltozott.
- 19 A Dr. Liebe e bíróság előtt arra hivatkozott, hogy a jelen ítélet 16. pontjában hivatkozott védjegyhasználati szerződés továbbra is hatályban maradt. Ezenkívül vitatta, hogy a vizsgálati tanúsítványt védjegyként használta volna.
- 20 Az említett bíróság a Dr. Liebét eltiltotta vizsgálati tanúsítványnak az „Aminomed” termékcsaláddal kapcsolatos használatától, valamint az érintett termékek piacról való kivonására, és e termékek megsemmisítésére kötelezte. A Dr. Liebe megsértette az ÖKO-TEST védjegyeket azzal, hogy a vizsgálati tanúsítványt „a fogyasztók részére nyújtott tájékoztatás és tanácsadás” szolgáltatásokkal kapcsolatban használta, amelyek tekintetében az említett védjegyeket lajstromozták.
- 21 A Dr. Liebe az említett ítélettel szemben fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz, az Oberlandesgericht Düsseldorfhoz (düsseldorfi tartományi legfelsőbb bíróság, Németország). Az ÖKO-Test Verlag csatlakozó fellebbezést nyújtott be, kérve az elsőfokú bíróság határozatának kiterjesztését bizonyos, az ÖKO-TEST védjegyekkel megegyező, azonban védjegyként nem lajstromozott szó- és ábrás megjelölések Dr. Liebe általi használatára.
- 22 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az első fokon eljáró bíróság jogosan találta úgy, hogy a jelen ítélet 16. pontjában említett védjegyhasználati szerződés 2014 előtt megszűnt. E bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy Dr. Liebe a gazdasági tevékenysége körében az ÖKO-Test Verlag engedélye nélkül használ az ÖKO-TEST védjegyekkel azonos vagy azokhoz hasonló megjelölést.
- 23 Kétséges azonban, hogy az ÖKO-Test Verlag hivatkozhat-e a 207/2009 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének a) vagy b) pontjában, valamint a 2008/95 irányelv 5. cikkének (1) bekezdésében meghatározott kizárólagos jogára a Dr. Liebével szemben. Az ÖKO-TEST védjegyekkel azonos vagy

azokhoz hasonló megjelölést ugyanis a Dr. Liebe olyan árukon helyezte el, amelyek nem azonosak azon árukkal, amelyek tekintetében az ÖKO-TEST védjegyeket lajstromozták, és nem is hasonlóak azokhoz. Lehetne egyébiránt úgy tekinteni, hogy e megjelölést nem „védjegyként” használta.

- 24 Az említett bíróság ennél fogva kétségeket támaszt az elsőfokú bíróság által követett megközelítést illetően, amely az ÖKO-TEST védjegyekkel azonos, vagy azokhoz hasonló megjelölés Dr. Liebe általi használatát egyenértékűnek tekintette az azon szolgáltatások vonatkozásában való használatlással, amelyekre e védjegyeket lajstromozták.
- 25 E bíróság egyébiránt a 207/2009 rendelet 9. cikke (1) bekezdése c) pontjának és a 2008/95 rendelet 5. cikke (2) bekezdésének terjedelméről kérdezi a Bíróságot. Nem vitatott, hogy a védjegyként bejegyzett vizsgálati tanúsítvány Németország egész területén jóhírnevet élvez. E jóhírnév azonban a tanúsítványra vonatkozik, és nem magának e tanúsítványnak a védjegyként történt lajstromozására. Tisztázni kellene, hogy ilyen körülmények között a védjegyjogosult részesül-e az e rendelkezések által biztosított védelemben.
- 26 E körülmények között az Oberlandesgericht Düsseldorf (düsseldorfi regionális felsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Az önálló védjegy jogsértő használatát jelenti-e a [207/2009 rendelet] 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja vagy a 2008/95 irányelv 5. cikke (1) bekezdése második mondatának a) pontja értelmében, ha

- az önálló védjegy olyan árun van elhelyezve, amely tekintetében az önálló védjegy nem részesül oltalomban,
- az önálló védjegy harmadik személy általi elhelyezését a kereskedelmi forgalomban úgynevezett »vizsgálati tanúsítványként« értelmezik, tehát abban az értelemben, hogy az árut a védjegyjogosult ellenőrzése alatt nem álló harmadik személy gyártotta és hozta forgalomba, a védjegyjogosult azonban ezen áru meghatározott jellemzőit vizsgálta, és annak alapján meghatározott, a »vizsgálati tanúsítványban« feltüntetett eredménnyel értékelte,
- az önálló védjegyet többek között »a fogyasztók részére az áruk és szolgáltatások kiválasztásával kapcsolatban, különösen teszt- és vizsgálati eredmények alkalmazása, valamint minőségértékelések révén nyújtott tájékoztatás és tanácsadás« tekintetében lajstromozták?

2) Amennyiben a Bíróság az 1. pontban megfogalmazott kérdésre nemleges választ adna:

Az önálló védjegy jogsértő használatát jelenti-e a [207/2009 rendelet] 9. cikke (1) bekezdése második mondatának c) pontja és a [2008/95 irányelv] 5. cikkének (2) bekezdése értelmében, ha

- az önálló védjegy kizárólag mint az első kérdésben leírt vizsgálati tanúsítvány élvez jóhírnevet, és
- az önálló védjegyet harmadik személy vizsgálati tanúsítványként használja?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdéstről

- 27 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy a 207/2009 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontját, valamint a 2008/95 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy azok lehetővé teszik egy vizsgálati tanúsítványból álló önálló védjegy jogosultja számára, hogy fellépjen az e védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölés harmadik fél által olyan árukon történő használata ellen, amelyek az említett védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal nem azonosak, és azokhoz nem hasonlók.
- 28 A 207/2009 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének a) pontját, valamint a 2008/95 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének a) pontját illetően emlékeztetni kell arra, hogy e rendelkezések az úgynevezett „kettős azonosság” esetére vonatkoznak, amelyben a védjeggyel azonos megjelölés harmadik fél általi használatára a védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal azonos áruk vagy szolgáltatások tekintetében kerül sor (2011. szeptember 22-i Interflora és Interflora British Unit ítélet, C-323/09, EU:C:2011:604, 33. pont).
- 29 Az e rendelkezésekben szereplő, „árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban” kifejezés főszabály szerint a védjeggyel azonos megjelölést használó harmadik fél áruira vagy szolgáltatásaira vonatkozik. E kifejezés adott esetben szintén vonatkozhat más olyan személy áruira vagy szolgáltatásaira, akinek a nevében a harmadik személy eljár (2010. március 23-i Google France és Google ítélet, C-236/08–C-238/08, EU:C:2010:159, 60. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 30 Ezzel szemben e kifejezés főszabály szerint nem vonatkozik a védjegyjogosult áruira vagy szolgáltatásaira, amelyek a 207/2009 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja, illetve a 2008/95 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti, „a védjegy árujegyzékében szereplő” kifejezés alá tartoznak. Az „áruk vagy szolgáltatások” azonosságára vonatkozó követelmény, amelyre a 207/2009 rendelet (8) preambulumbekkezdése és a 2008/95 irányelv (11) preambulumbekkezdése hivatkozik, és amely e rendelet 9. cikke (1) bekezdésének a) pontjában és ezen irányelv 5. cikke (1) bekezdésének a) pontjában szerepel, arra irányul, hogy arra az esetre korlátozza az e rendelkezések által az önálló védjegyek jogosultjai számára biztosított, megtiltásra vonatkozó jogot, amikor nem csupán a harmadik fél által használt megjelölés és a védjegy között áll fenn azonosság, hanem a harmadik fél által – vagy azon személy által, akinek a nevében a harmadik fél eljár – forgalmazott áruk vagy nyújtott szolgáltatások, valamint a jogosult által a védjegy árujegyzékében bejegyzett áruk és szolgáltatások között is.
- 31 Amint azt a Bíróság már kimondta, az említett rendelkezések hatálya alá tartozhat kivételesen az az eset, amikor a megjelölést a harmadik fél a védjegyjogosult áruinak azonosítására használja, amikor ezen áruk maguk képezik az e harmadik fél által nyújtott szolgáltatások tárgyát. Ebben az esetben ugyanis a megjelölést az e szolgáltatások tárgyát képező áruk származásának azonosítására használják, és a védjeggyel jelölt áruk és az említett szolgáltatások között speciális és elválaszthatatlan kapcsolat áll fenn. Ugyanakkor e speciális esetet kivéve, a 207/2009 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének a) pontját és a 2008/95 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azok a védjeggyel azonos megjelölésnek a harmadik személy által értékesített olyan áruk vagy szolgáltatások tekintetében történő használatára vonatkoznak, amelyek azonosak a lajstromozott védjegy árujegyzékében szereplőkkel (lásd ebben az értelemben: 2007. január 25-i Adam Opel ítélet, C-48/05, EU:C:2007:55, 27. és 28. pont).

- 32 A fenti pontban hivatkozott speciális eset különösen azon helyzetekre vonatkozik, amikor egy szolgáltató egy áru gyártójának védjegyével azonos megjelölést használ – a védjegyjogosult hozzájárulása nélkül – a fogyasztók arról való tájékoztatása érdekében, hogy ő ezen áruk szakértője, illetve ezen árukra szakosodott (lásd ebben az értelemben: 2016. március 3-i Daimler ítélet, C-179/15, EU:C:2016:134, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 33 A jelen esetben – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálat függvényében – úgy tűnik, hogy az ÖKO-TEST védjegyekkel állítólag azonos megjelölés Dr. Liebe általi használatának nem célja, és nem is hatása – az ÖKO-Test Verlaghoz hasonlóan, vagy az ő javára – olyan gazdasági tevékenység gyakorlása, amely a fogyasztók részére nyújtott tájékoztatásban és tanácsadásban áll. Arra sem utal semmi jel, hogy e megjelölés Dr. Liebe általi használata arra irányulna, hogy a vásárlóközönség szemében az árutesztelés szakértőjeként mutakozzon meg, vagy hogy a fogkrémek gyártásából és forgalmazásából álló gazdasági tevékenysége és az ÖKO-Test Verlag tevékenysége között speciális és elválaszthatatlan kapcsolat állna fenn. Épp ellenkezőleg, úgy tűnik, hogy az említett védjegyekkel azonos, vagy azokhoz hasonló megjelölés Dr. Liebe által forgalmazott fogkrémeken való elhelyezésének egyetlen célja a fogyasztók figyelmének felhívása e fogkrémek minőségére, és ekképpen a Dr. Liebe áru értékesítésének növelése. Ennélfogva az alapügyben szóban forgó helyzet eltér a jelen ítélet 31. és 32. pontjában említett speciális esettől.
- 34 Továbbá a 207/2009 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének b) pontját és a 2008/95 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének b) pontját illetően, melyek a védjegy jogosultjának védelmet biztosítanak a védjeggyel azonos, vagy ahhoz hasonló, olyan megjelölések harmadik fél általi használata ellen, amelyeket a fogyasztók a védjeggyel összetéveszhetnek, e rendelkezéseknek az e rendelet (8) preambulumbekkezdésével és ezen irányelv (11) preambulumbekkezdésével együttesen értelmezett szövegéből kitűnik, hogy a védjegyjogosult számára biztosított ezen védelem azon esetekre korlátozódik, ahol nem csupán a harmadik fél által használt megjelölés és a védjegy között áll fenn azonosság, hanem az egyfelől e megjelöléssel jelölt áruk, illetve szolgáltatások, és másfelől a védjeggyel jelölt áruk, illetve szolgáltatások között is.
- 35 A 207/2009 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének a) pontjában és a 2008/95 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének a) pontjában szereplő „árakkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban” kifejezéshez hasonlóan az említett (1) bekezdés b) pontjában szereplő „a megjelölés [...] árujegyzékében szereplő áruk, illetve szolgáltatások” kifejezés főszabály szerint a harmadik személy által értékesített árukra vagy nyújtott szolgáltatásokra vonatkozik (2008. június 12-i O2 Holdings és O2 [UK] ítélet, C-533/06, EU:C:2008:339, 34. pont). A harmadik fél áru, illetve szolgáltatásai és a védjegy árujegyzékben szereplő áruk, illetve szolgáltatások közötti hasonlóság hiányában az e rendelkezések által biztosított védelem nem alkalmazandó (lásd különösen: 2011. december 15-i Frisdranken Winters ítélet, C-119/10, EU:C:2011:837, 31–33. pont).
- 36 A 207/2009 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja és a 2008/95 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének b) pontja ekképpen az említett (1) bekezdés a) pontjához hasonlóan megköveteli a harmadik fél áru, illetve szolgáltatásai, valamint a védjegyjogosult áru, illetve szolgáltatásai közötti összehasonlíthatóságot. Ezen a) és b) pontok e tekintetben alapvetően eltérnek az e rendelet 9. cikke (1) bekezdésének c) pontjától és ezen irányelv 5. cikkének (2) bekezdésétől, amelyek kifejezetten kimondja, hogy nem szükséges ezen összehasonlíthatóságnak fennállnia, ha a védjegy jóhírnevet élvez.
- 37 Az uniós jogalkotó által kifejezetten előírt eltérést az önálló védjegyek jogosultjai számára biztosított védelem, és azon kiegészítő védelem között, amelyet a jogosult akkor élvez, amikor a védjegy jóhírnevnek örvend, a védjegyekre vonatkozó európai uniós jogszabályok egymást követő módosításai is fenntartották. Így a jelenleg a 2017/1001 rendelet 9. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontjában, valamint a 2015/2436 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontjában szereplő, „az európai uniós védjegy árujegyzékében foglaltakkal azonos árakkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban”, és „olyan árakkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban [...], amelyek az európai uniós védjegy árujegyzékében szereplő árakkal, illetve szolgáltatásokkal azonosak vagy azokhoz hasonlóak” kifejezések különbséget tesznek a

valamennyi önálló védjegy számára biztosított védelem, és azon védelem között, amely e rendelet 9. cikke (2) bekezdésének c) pontjában, és ezen irányelv 10. cikke (2) bekezdésének c) pontjában szerepel, és amely arra az esetre vonatkozik, ha a védjegy jóhírnevet élvez, és harmadik személy használ olyan megjelölést, amely „az európai uniós védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló, függetlenül attól, hogy azt az európai uniós védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal azonos, azokhoz hasonló vagy nem hasonló árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban használják”.

- 38 A fentiek összességéből következik, hogy egy vizsgálati tanúsítványból álló, nyomdaipari termékek, valamint tesztek elvégzéséből és a fogyasztók részére nyújtott tájékoztatásból és tanácsadásból álló szolgáltatások tekintetében lajstromozott önálló védjegy jogosultja, amennyiben valamennyi feltétel teljesül, érvényesítheti a 207/2009 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában, valamint a 2008/95 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában meghatározott tiltáshoz való jogát harmadik felekkel – például esetleges versenytársakkal – szemben, akik e védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölést használnak a nyomdaipari termékek, valamint tesztek elvégzéséből és a fogyasztók részére nyújtott tájékoztatásból és tanácsadásból álló szolgáltatások, vagy hasonló áruk és szolgáltatások tekintetében, azonban nem hivatkozhat e jogra a vizsgált fogyasztási cikkek gyártóival szemben, akik az említett védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölést helyeznek el e fogyasztási cikkeken.
- 39 Amennyiben az ÖKO-Test Verlag és a német kormány írásbeli észrevételeiben úgy érvelt, hogy az ilyen értelmezés, jóllehet a 207/2009 rendelet és a 2008/95 irányelv szövegén és rendszerén alapul, indokolatlanul csökkentené az alapügyben szóban forgóhoz hasonló, vizsgálati tanúsítványból álló önálló védjegyek jogosultjai részére biztosított védelmet, annyiban meg kell jegyezni, amint azt az Európai Bizottság írásbeli észrevételeiben előadta, hogy a védjegy által biztosított kizárólagos jog nem abszolút, hiszen az uniós jogalkotó épp ellenkezőleg, pontosan körülhatárolta e jog hatályát.
- 40 Egyébiránt a védjegyekre vonatkozó uniós jogszabályok céljai között, mint amilyen például az Unióban a torzulásmentes verseny rendszeréhez való hozzájárulás (lásd ebben az értelemben különösen: 2001. október 4-i Merz & Krell ítélet, C-517/99, EU:C:2001:510, 21. és 22. pont; 2010. szeptember 14-i Lego Juris kontra OHIM ítélet, C-48/09 P, EU:C:2010:516, 38. pont), semmi sem enged arra következtetni, hogy e jogszabályok célja megkövetelné, hogy egy vizsgálati tanúsítványból álló önálló védjegy jogosultja a 207/2009 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja és a 2008/95 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja alapján fellépessen azon gyártóval szemben, aki valamely áruján elhelyezi e tanúsítványt, azon teszt eredményével kiegészítve, amely tesztnek ezen áru a tárgya volt.
- 41 Ez annál is inkább így van, mivel az uniós jogalkotó a védjegyek európai uniós rendszerét azon lehetőséggel egészítette ki a 207/2009 rendelet 74a. és azt követő cikkeiben, amelyek jelenleg a 2017/1001 rendelet 83. és azt követő cikkei, hogy európai uniós tanúsító védjegyként lajstromoztathatóak bizonyos olyan megjelölések többek között, amelyek alkalmasak arra, hogy a védjegyjogosult által a minőség tekintetében tanúsított árukat és szolgáltatásokat megkülönböztessék az ilyen tanúsítással nem rendelkező áruktól és szolgáltatásoktól. Az önálló védjegyektől eltérően az ilyen tanúsító védjegy lehetővé teszi jogosultja számára, hogy egy, a védjegy használatára vonatkozó szabályzatban meghatározza a védjegy használatára jogosult személyek körét.
- 42 Amennyiben az ÖKO-Test Verlag úgy érvel, hogy a vizsgálati tanúsítvány Dr. Liebe általi elhelyezésére nem terjedt ki a korábban megkötött védjegyhasználati szerződés, annyiban hozzá kell végül még tenni, hogy azon tény, miszerint egy olyan védjegyjogosult, mint az ÖKO-Test Verlag, nem tud a 207/2009 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja, valamint a 2008/95 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja alapján hatékonyan fellépni azon gyártókkal szemben, amelyeknek tesztelte az áruit, nem jelenti azt, hogy ne állna rendelkezésére jogi védelem, csupán annyit jelent, hogy az említett gyártókkal fennálló jogvitáit más jogszabályok alapján kell vizsgálni. E jogszabályok között szerepelhetnek a szerződéses vagy szerződésen kívüli felelősségre vonatkozó szabályok, valamint az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésben említett, a 207/2009 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének c) pontjában és a 2008/95 irányelv 5. cikkének (2) bekezdésében rögzített szabályok.

- 43 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 207/2009 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontját, illetve a 2008/95 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontját úgy kell értelmezni, hogy azok nem teszik lehetővé egy vizsgálati tanúsítványból álló önálló védjegy jogosultja számára, hogy fellépjen az e védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölés harmadik fél által olyan árukon történő elhelyezése ellen, amelyek az említett védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal nem azonosak, és azokhoz nem hasonlók.

A második kérdéstről

- 44 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 207/2009 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének c) pontját, illetve a 2008/95 irányelv 5. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy lehetővé teszik egy jóhírnevet élvező, vizsgálati tanúsítványból álló önálló védjegy jogosultja számára, hogy fellépjen egy e védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölés harmadik fél általi elhelyezése ellen, olyan áruk vonatkozásában, amelyek se nem azonosak, se nem hasonlók az említett védjegy árujegyzékében szereplő árukkal és szolgáltatásokkal.
- 45 Az előző pontban említett rendelkezések meghatározzák a jóhírnévvel rendelkező védjegyek jogosultjai számára biztosított védelem terjedelmét. E rendelkezések lehetővé teszik e jogosultak számára, hogy megtiltsák, hogy harmadik felek az engedélyük és alapos ok nélkül gazdasági tevékenységük körében használjanak a védjegyükkel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölést – akár az e védjegyek lajstromozott árujegyzékében szereplőkhöz hasonló, akár az azokhoz nem hasonló áruk és szolgáltatások tekintetében –, amennyiben a megjelölés alapos ok nélkül történő használata sérti vagy tisztességtelenül kihasználja e védjegyek megkülönböztető képességét vagy jóhírnevét. E jog gyakorlása nem feltételezi, hogy az érintett vásárlóközönség képzetében fennálljon az összetévesztés veszélye (lásd ebben az értelemben többek között: 2011. szeptember 22-i Interflora és Interflora British Unit ítélet, C-323/09, EU:C:2011:604, 68., 70. és 71. pont; 2017. július 20-i Ornuva ítélet, C-93/16, EU:C:2017:571, 50. pont).
- 46 Amint az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli a jelen esetben, hogy a Dr. Liebe az ÖKO-Test Verlag hozzájárulása nélkül az ÖKO-TEST védjeggyel azonos vagy azokhoz hasonló megjelölést helyezett el a termékein. E bíróságnak ugyanakkor kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy e védjegyek az ÖKO-Test Verlag számára nyújtják-e az említett rendelkezések által biztosított védelmet. Felhívja a figyelmet arra, hogy az érintett német vásárlóközönség körében a vizsgálati tanúsítvány élvez jóhírnevet, és nem a védjegyként történt lajstromozása. E vásárlóközönség egyébiránt a Dr. Liebe általi elhelyezést egy vizsgálati tanúsítvány elhelyezéseként érzékelné, és nem a vizsgálati tanúsítvány mint védjegy használataként.
- 47 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 207/2009 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének c) pontja és a 2008/95 irányelv 5. cikkének (2) bekezdése értelmében a „jóhírnév” fogalma azt feltételezi, hogy az érintett vásárlóközönség bizonyos mértékben ismeri a védjegyet. E vásárlóközönséget az érintett védjeggyel forgalmazott árutól vagy szolgáltatástól függően kell meghatározni, és az ismertség megkövetelt mértékét elértnek kell tekinteni, ha a védjegyet e vásárlóközönség jelentős része ismeri (lásd ebben az értelemben: 2009. október 6-i PAGO International ítélet, C-301/07, EU:C:2009:611, 21–24. pont; 2015. szeptember 3-i Iron & Smith ítélet, C-125/14, EU:C:2015:539, 17. pont).
- 48 Ezen elvekből következik, hogy az ÖKO-TEST védjegyek e rendelkezések értelmében vett „jóhírneve” attól függ, hogy azon vásárlóközönség jelentős része, amelynek az ÖKO-Test Verlag a fogyasztók részére nyújtott tájékoztatásból és tanácsadásból álló szolgáltatásait, és a magazinját szánja, ismeri-e a szóban forgó megjelölést, azaz jelen esetben vizsgálati tanúsítványt, amelyből e védjegyek állnak.

- 49 Amint azt a főtanácsnok az indítványának 79. pontjában megállapította, az ismertségre vonatkozó ezen követelmény nem értelmezhető úgy, hogy a vásárlóközönségnek tudnia kell arról, hogy a vizsgálati tanúsítványt védjegyként lajstromozták. Elegendő ugyanis, ha az érintett vásárlóközönség jelentős része ismeri e megjelölést.
- 50 Ami különösen az említett 9. cikk (1) bekezdésének c) pontját illeti, emlékeztetni kell még arra, hogy annak érdekében, hogy az európai uniós védjegy jogosultja élvezhesse a számára e rendelkezés által biztosított védelmet, elegendő, ha e védjegy jóhírnévnek örvend az Európai Unió területének jelentős részén, ami adott esetben egyetlen tagállam területét is jelentheti. Amennyiben ez a feltétel teljesül, a szóban forgó európai uniós védjegyet az Unió egészében jóhírnévnek örvendőnek kell tekinteni (lásd ebben az értelemben: 2009. október 6-i PAGO International ítélet, C-301/07, EU:C:2009:611, 27., 29. és 30. pont; 2017. július 20-i Ornuva ítélet, C-93/16, EU:C:2017:571, 51. pont).
- 51 A megjelölést, amelyből az ÖKO-TEST védjegy áll, azaz a jelen ítélet 11. pontjában bemutatott vizsgálati tanúsítványt az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban szereplő megállapítások szerint az érintett vásárlóközönség jelentős része ismeri Németország egész területén. Következésképpen az ÖKO-TEST védjegyek a 207/2009 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének c) pontja, valamint a 2008/95 irányelv 5. cikkének (2) bekezdése értelmében jóhírnévnek örvendenek, és így az ÖKO-Test Verlag az e rendelkezések által biztosított védelmet élvez.
- 52 Ekképpen a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy azon tény, miszerint a Dr. Liebe az ÖKO-TEST védjegyekkel azonos vagy azokhoz hasonló megjelölést helyez el a termékein, lehetővé teszi a Dr. Liebe számára, hogy tisztességtelenül kihasználja e védjegyek megkülönböztető képességét vagy jóhírnevét, vagy sérti e megkülönböztető képességet vagy jóhírnevet. Amennyiben e bíróság úgy találja, hogy ez a helyzet áll fenn, meg kell vizsgálnia, hogy a Dr. Liebe e megjelölésnek a termékein való elhelyezését illetően a jelen esetben bizonyította-e a 207/2009 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének c) pontja, valamint a 2008/95 irányelv 5. cikkének (2) bekezdése szerinti „alapos ok” fennállását. Ez utóbbi esetben ugyanis meg kell állapítani, hogy az ÖKO-Test Verlag nem tilthatja meg az említett rendelkezések alapján e használatot (lásd analógia útján: 2014. február 6-i Leidseplein Beheer és de Vries ítélet, C-65/12, EU:C:2014:49, 43. és 44. pont).
- 53 A fentiekre tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 207/2009 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének c) pontját és a 2008/95 irányelv 5. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azok lehetővé teszik egy jóhírnevet élvező, vizsgálati tanúsítványból álló önálló védjegy jogosultja számára, hogy fellépjen egy e védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölés harmadik fél által olyan árukön történő elhelyezése ellen, amelyek se nem azonosak, se nem hasonlóak az említett védjegy árújegyzékében szereplő árukkal és szolgáltatásokkal, amennyiben bizonyítást nyert, hogy ezen elhelyezéssel a harmadik fél tisztességtelenül kihasználja e védjegy megkülönböztető képességét vagy jóhírnevét, vagy sérti e megkülönböztető képességet vagy jóhírnevet, és az említett harmadik fél ebben az esetben nem bizonyította az ilyen elhelyezést e rendelkezések értelmében alátámasztó „alapos ok” fennállását.

A költségekről

- 54 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A[z európai uniós] védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet 9. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontját, valamint a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontját úgy kell értelmezni, hogy azok nem teszik lehetővé egy vizsgálati tanúsítványból álló önálló védjegy jogosultja számára, hogy fellépjen az e védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölés harmadik fél által olyan árukon történő elhelyezése ellen, amelyek az említett védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal nem azonosak, és azokhoz nem hasonlók.
- 2) A[z európai uniós] védjegyről szóló 207/2009/EK tanácsi rendelet 9. cikke (1) bekezdésének c) pontját, valamint a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azok lehetővé teszik egy jóhírnevet élvező, vizsgálati tanúsítványból álló önálló védjegy jogosultja számára, hogy fellépjen egy e védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölés harmadik fél által olyan árukon történő elhelyezése ellen, amelyek se nem azonosak, se nem hasonlók az említett védjegy árujegyzékében szereplő árukkal és szolgáltatásokkal, amennyiben bizonyítást nyert, hogy ezen elhelyezéssel a harmadik fél tisztességtelenül kihasználja e védjegy megkülönböztető képességét vagy jóhírnevét, vagy sérti e megkülönböztető képességet vagy jóhírnevet, és az említett harmadik fél ebben az esetben nem bizonyította az ilyen elhelyezést e rendelkezések értelmében alátámasztó „alapos ok” fennállását.

Aláírások